

Barcelona 4 de novembre de 1927

L'Esquella de la Torratxa

ANY I - Núm. 2524 - 15 cts. - Atrassats 30

UN EXEMPLAR DEL «CIRC KRONE»

—Que diguin el que vulguin, però davant del mirall no em trobo tan ase.

Teatre Català ROMEA

Gran Companyia VILA-DAVI

Primera actriu: MARIA VILA
Primers actors: DAVI i NOLLA

Totes les nits, el grandios èxit,

UN MILIONARI DEL PUTXET

Avui, divendres, estrena de la marina eu un acte de
Apeles Mestres,

LA BARCA VELLA

Diumenges, i dijous, tarda, la rondalla per a infants,
MESTRE GAT o EL GAT AMB BOTES

TEATRE CATALÀ "NOVETATS"

Gran Companyia Catalana : Direcció J MONTERO

Primera actriu: JOSEFINA TAPIAS
— Primer actor: R MARTORI —

Avui, tarda, a les cinc, preu popular, UN ESTUDIANT DE
VICH i SED BREVES. Nit, a les deu, el gran èxit de l'Artís

ELS CINC SENTITS

Demà, tarda i nit esplèndits programes

Diumenge, a dos quarts de quatre: LA RONDALLA DEL
MIRACLE. A tres quarts de sis, EN JOAN BONHOME.
Nit, SOGRA I NORA i PORUGA

ES DESPATXA A COMPTADURIA

TEATRE COMIC

EL TEATRE DELS GRANS ESPECTACLES

Totes les nits i dilluns, dijous, dissabtes i dies festius

Dues obres de gran èxit

La revista de l'alegria

Not-Yet

i l'obra cim del mestre LUNA

ROXANA

150 artistes — Esplèndida presentació

Casa Carreras
SASTRERIA
RAPIDE SA I ECONOMIA
EN TOTS ELS ENCÀRRECS TALL AMERICA
FORMADE TRAJOS DES DE 40P
GENERES ULTIMA NOVETAT
PLAÇA DEL SOL 9.
BARCELONA GRACIA

TEATRO CHARIVARI
REVUE
Gran èxit de
Maurice Chevalier
Es despatxen localitats amb deu dies d'anticipació.

MUSICA Casa CANONGE

ESPECIALITAT EN OBRES PER A
Tercets - Quintets - Orquestres

Zurbano, 7 - Barcelona

BICICLETES ESPORTS
ACCESORIS

SANROMÀ

Balmes, 62 - Telèfon 1445 A - BARCELONA

DEMANEU TARIFES DE PREUS

FABRICA DE TINTES PER A IMPREMTA I LITOGRAFIA
COLORIFICI POLIGRAFIC F. E. R. T.

INDUSTRIA NACIONAL

Calabria, 197 : Telèfon 461 H. : BARCELONA

TRENCATS

temps i diner, no deveu comprar cap
aparell sense visitar abans aquesta casa.

Tingueu sempre present que, els millors aparells del món per al guariment de tota mena
d'hèrnia en homes, dones i criatures, són els de la casa TORRENT. Sense traves ni elàstics
enfarfegosos de cap mena. No molesten ni embarassen, deixant que hom es mogui lliurement
i faci els treballs mes durs i pesats, sense la més petita molèstia. Si voleu estalviar salut,
CASA TORRENT - 13, Unió, 13 - BARCELONA

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

DON JOAN

Es pot cercar quan va ésser dita la primera paraula sobre don Joan. No es pot pas judicar quan serà dita la darrera. Els temes són com els terratrèmols. Es sap quan comencen, però mai quan s'acaben, i fins on aniran. Cada any, a l'hora dels morts i dels panellets, sorgeix la figura plena de pedanteria i de suficiència de don Joan. Cada dos per tres, els assagistes es veuen atrets per la figura impressionant del don Joan, transcendental i bútxara. Don Joan és un producte essencialment espanyol. Don Joan ha adquirit després una valor internacional, però la seva nissaga està arrelada a Espanya. No es pot pas donar un producte més nacional, més autòcton que don Joan. Es molt més nacional que don Quixot. Ho és molt més que Sanxo.

Tots els homes han procurat dir la seva paraula sobre don Joan. Els uns han cercat la seva psicologia atractiva, els altres la seva força potencial, els de més enllà la valor faceirosa de la seva vida. Tot ha estat buscat i rebuscat. Potser el més encertat en trobar-hi el desllorigador va ésser En Josep Zorrilla, perquè va donar-li l'empenta escenogràfica que té tota la vida de don Joan. Se'l veu *pendenciero* i xerraire; catòlic i valent; *bon vivant* i adulator... Es a dir, com una mena de síntesi d'un esperit collectiu, racial.

Quin gran polític per a certs països se'n podria fer d'un home que barregés hàbilment l'esperit bútxara de don Joan, la ingenuïtat i l'audàcia de don Quixot i les arrels tradicionals i burgeses de Sanxo! Qui sabés conjuntar donjoanisme, quixotisme, panxampisme!

En aquests darrers anys don Joan ha estat un tema medical i moral. S'ha parlat de la seva vitalitat i de la seva religió. Se li ha buscat la pulsació dels seus desitjos i se li han anat a cercar les arrels de les seves creences.

Certament, don Joan, si ara tornés, faria un paper bastant grotesc si és que tornava a usar els mateixos trucs d'abans. Avui don Joan no suraria pas si engiponava versets i cartetes inflamades. Avui don Joan, per a triomfar, ha d'ésser forçut i home de poques paraules. Això no vol dir pas que sigui un home d'acció, sinó un home que no sàpiga xerrar gaire. Que tiri guitzes a una pilota o que sàpiga endosar dos *crochets*. El torero, como el ballarí, ja han passat de moda.

A la fi, l'únic don Joan que existeix és la dona. La dona és la que, en deixar-se conquerir, conquista. És la única dominant. Tot el demés són històries. Don Joan no existeix. Es donya Joana. Són elles les que es plauen en conquerir a l'home; són elles les que es plauen en fer veure que són vençudes, quan guanyen.

Don Joan era un pobre ninot portat per les circumstàncies. No té cap valor. Don Joan, d'ahir, el *castigador* d'avui, el *gigoló*, el caprici, són joguines de les dones. I si hi ha un don Joan que existeixi és el que viu de les dones, *l'homme du milieu*. Tots els altres són uns còmics de raval.

Exceptuant aquí, a Catalunya, que l'únic don Joan que vàrem tenir, ens va sortir polític. Parlo de don Joan de Serrallonga.

FRANCESC MADRID

UN RUMOR

Corre el rumor que el partit tradicionalista es convertirà en partit primordialment catòlic. Un cop format, se'ls dirà quina orientació política ha de pendre.

El partit carlí no té raó d'existir. Un cop mori don Jaume de Borbon, Alfons XIII serà el sustitut segons la més estricta llei llegalista. Alfons XIII és el Príncep d'Astúries dels carlins.

El pas al partit catòlic deu ésser el pas a la proclamació de S. M. Alfons XIII com a cap del partit tradicionalista.

No recordo a quina revista estrangera, però crec que fou en una revista anglesa, vaig llegir una anècdota plena de gràcia, d'una gràcia que pot ésser exemplar.

El Municipi d'una ciutat—tampoc recordo quina ciutat era—discutí com un assumpte importantíssim de salut pública la bondat del jazz-band, d'això que els nostres pares—amb més bon sentit que nosaltres—n'haurien dit una murga i que nosaltres anomenem jazz-band.

Com que no es posaven d'acord, algú proposà sotmetre el cas al testimoni de les feres del parc zoològic.

I, tal dit, tal fet: llogaren un jazz-band dels més perfeccionats—vull dir dels més sorollosos—, el portaren al parc i el collocaren davant la gàbia de l'elefant. Els negres del jazz-band començaren a fer escàndol amb el saxofon, l'acordiò, les castanyoles, panderetes, els xilofons, trompes, trompètes i altres instruments de fer venir mi-granya.

L'elefant, primer, en oir aquell terratrèmol, es quedà molt estranyat. Després s'enfadà formalment, emplenà la trompa d'aigua i ruixà de cap a peus els del jazz-band. No li agradava, es veia, aquella mena de música.

Els músics es traslladaren a la gàbia del tigre. No direm cap disbarat si diem que, en oir els sons inharmonics d'aquells cafres, el tigre es posà fet una fera. A la gàbia del lleó passà el mateix. El lleó saltava com si estés empeltat de llagosta i udolava ferotgement. Els negres hagueren de fugir, tement que la fera trenqués els barrots de la gàbia.

Amb les mones passà el mateix, però amb més escàndol... perquè xisclaven com un altre jazz-band.

En canvi, portaren al parc zoològic una orquestra que tocava fragments de Bach, de Mozart, de Haendel, de Beethoven. I les feres escoltaven dolçament embadalides.

D'això en treiem una ensenyança tristíssima: la de que les feres són més persones que nosaltres i tenen més bon gust.

VIRAI

VEUS DE TARDOR

Prosa rimada

No són pas les fulles que, mortes i grogues, van caient dels arbres restant llur vigor; no són les ventades que bufen i xiulen i assequen els llavis amb agre segell; no són les boirades; no són les tempestes guarnides amb pluges i llampecs i trons; no és, anc que el vulgui, la manca de sol; no són les tramoies de boxa i futbol; no és l'acaballa de la temporada de les curses de vaques i braus; no són les pastetes que de dia en dia augmenten amb fàstic pels nostres carrers; no són les desfetes de les nostres Rambles, malgrat llurs ferides de rostre i cervell; no és la temença del fred que s'apropa, ni les castanyeres, ni l'Exposició, ni el record d'anyada d'En Joan Tenori, amb amors, renyines i cendres i morts...

El que em fa enyorança i em porta tristesa al cor jovenívol que bat pel record, és veure que, ara, les robes tupidetes oculten irades el que un jorn poguérem joiosos mirar. Aquelles camises, les camises negres de les joves i àdhuc de les dones que són ja matrones, que amb les transparències jolives i belles, amb goig admirarem i enveja sentirem de no poder alhora adorar i tocar. Enyors melangiosos del meu esperit d'esca m'emplen i enfosquen en trista Tardor. Llurs veus són ferides que sagnen punyentes, són reminiscències del pler que prest passa i et diuen que oblidis puix no ha de de tornar.

Pot ésser que tornin, le camises negres, en l'any que s'atansa, a ufanes regir; no seran, però, aquelles camises que foren i feren desitjos al meu ferm esguard.

LLUÍS RAMÍREZ CARULLA

EL TEXT I NINOTS DEL PRESENT

NUMERO HA ESTAT VISAT

PER LA CENSURA GOVERNATIVA

ROMANIA

Romania actualment és una olla de grills. Què hi passa? Ningú no ho seap a punt cert.

Fem una mica—molt poca, eh!—d'història. Ferrand I, rei, desheretà el seu fill Càrol, per la senzilla raó que el príncep no es volia ajustar a les conveniències que la seva condició li exigia. Ferrand I mor, i és proclamat rei el seu net, fill de Càrol, Miquel I, nen de sis anys.

El príncep Càrol vivia a París, casat amb una dona plebea, la bellíssima Elena Lupesku. Estaven bojament enamorats.

Proclamat Miquel I, una part dels romanesos demanen que Càrol sigui el rei.

I aquesta seducció, fa girar com una mitja a Càrol. Càrol, que tan digne havia estat, sent l'ambició del tron i sacrifica l'amor de la seva bella muller.

Càrol està disposat a ésser rei i a lluitar contra el seu fill. Càrol esdevé un ximple.

Ha enviat partidaris seus a Romania. El Govern romanès pren severes mesures.

Es parla d'un cop d'Estat. El govern diu en les seves notes que és amo de la situació. Però informacions oficials declaren que els partidaris del príncep Càrol dominen. S'ha arribat a dir que Càrol ja s'ha proclamat rei.

Càrol no és rei. Però és lluita per a que en sigui; Càrol ho espera tranquil·lament. S'assegura que el cap del govern ha fugit. La situació és greu—aquesta és la situació del país.

Com acabarà aquest problema dinàstic?

Nosaltres en som uns simples espectadors.

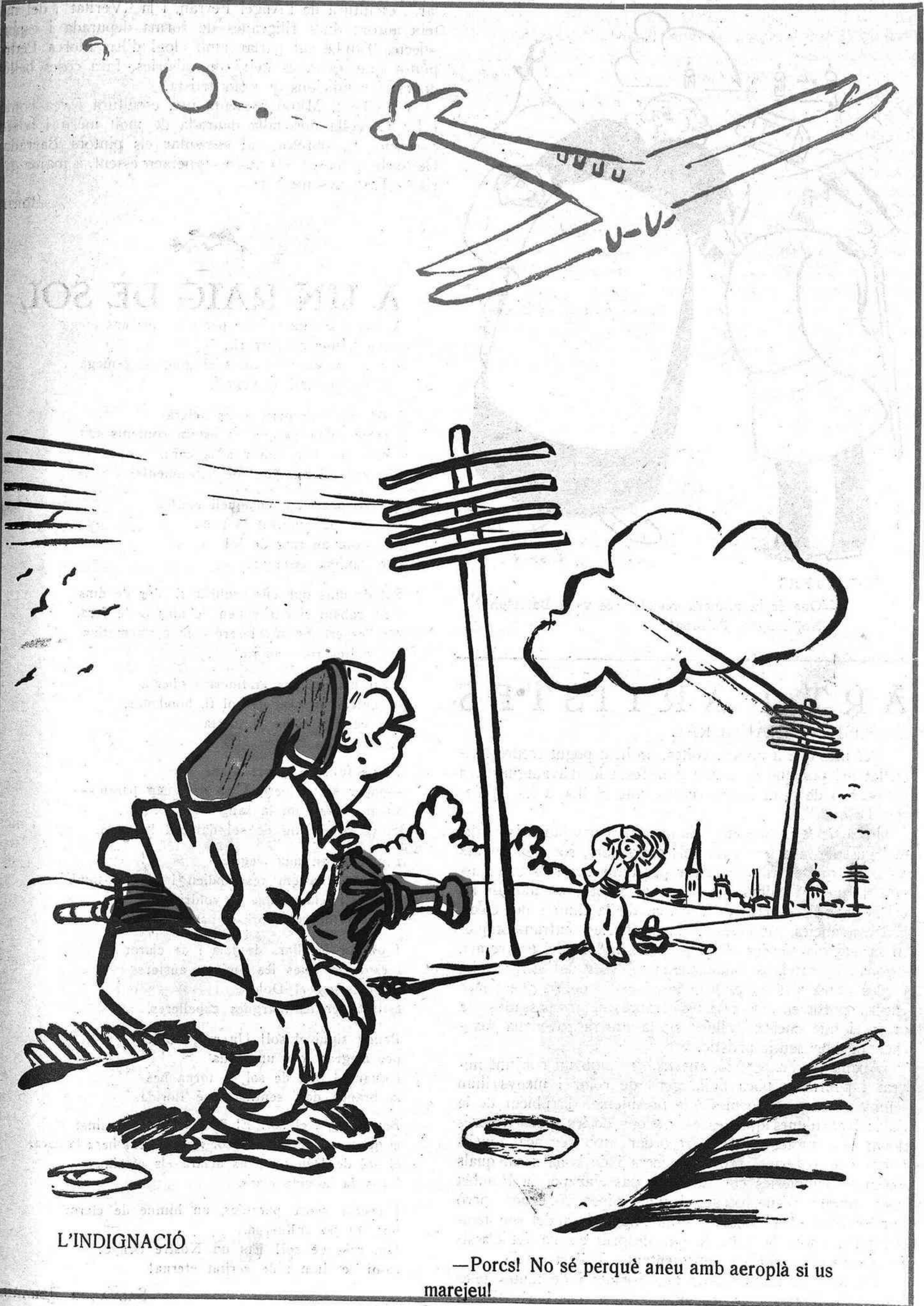
CIVILITZACIO

Fa molts pocs dies, passegen per les Rambles tres elegants dames sense mitges.

Som acèrrims partidaris de la moda més còmoda i més fresca, a l'estiu, i per això defensem el prescindir del barret. Trobem molt bé, doncs, que aquestes dames, ben catalanes, anessin sense mitges. I diem això, prescindint de la higiene d'anar sense mitges. És indubtable que el no dur mitges portant espadnyes, que es poden rentar, és una cosa altament neta (comptem sempre amb la netedat de la dona sense mitges i de l'home sense mitjons); anar sense mitges amb sabates, que no es poden rentar, és ja més discutible. Però, per damunt de tot, proclamem el dret de les tres dames.

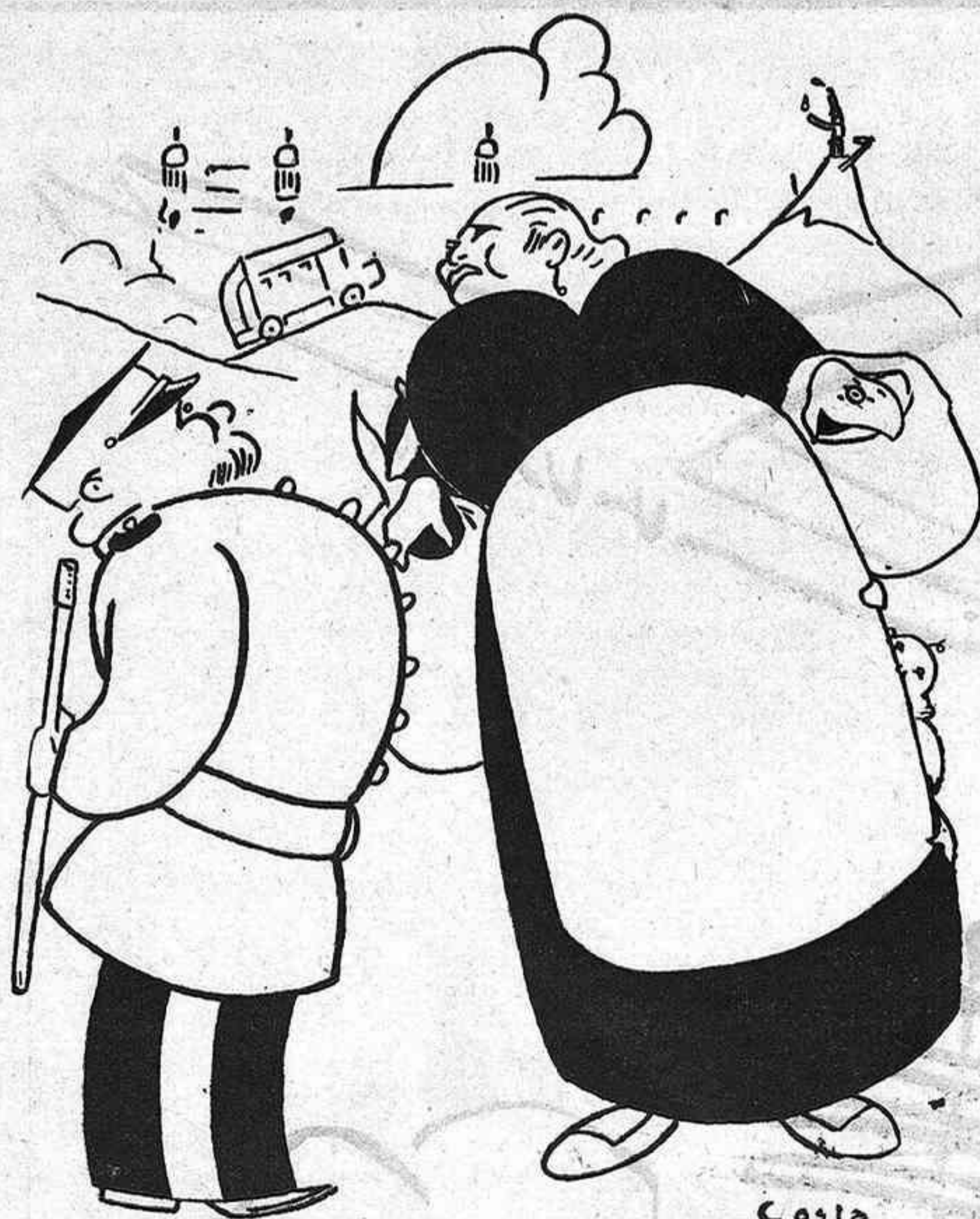
I les tres dames anaven per les Rambles; un nombrós grup de ciutadans les seguia amb actitud irònica i insultant a l'ensem. Aquests barcelonins, perfectes pagesos indignes d'ésser barcelonins, mereixen tots els nostres blames. Cadascú té dret a vestir com vulgui, i als altres això no els interessa per a res. Els barcelonins són una gent tancada d'esperit que els desplaui—i tenen la gosadia d'exterioritzar aquesta seva mesquinesa—, tot el que s'aparta de la normalitat.

Hem de reconèixer encara que anem perdent. Fa alguns anys, llavors que dansaven al "Principal Palace" Sacha Goudin i Mado Minto, es tregué la moda d'anar sense mitges i era tolerada. Ara, en reaparèixer, és escarnida. Fins on arribarem a aquest pas?

L'INDIGNACIÓ

—Porcs! No sé perquè aneu amb aeroplà si us marejeu!

FORASTERS

—Que és la primera vegada que ve a Barcelona?
—No, senyor; l'última!

ART I ARTISTES

EXPOSICIÓN INAUGURAL

Per més que hi donem voltes, no hem pogut treure l'entrellat del per què en diuen manifestació d'avantguarda a l'exposició de gran interès còmic que té lloc a les "Galeríes Dalmau".

Fora de la poca-solta dels qui l'han batejada així i del mal gust de la major part dels expositors, són ben poques les coses que es fan remarcar per tenir tan sols una guspira d'aquella intuïció que fa cercar a tot conreador de les belles arts els secrets de la línia, de la llum i del color. Extravagàncies ridícules i xavacaneries extrambòtiques en sa majoria són les obres dels renovadors del nostre art, segons ells mateixos s'anomenen; cap cosa definitiva; teles fredes, sense passió, grises, descendents de ço que temps enrera portaven les revistes franceses, ja passades de moda, i que encara enlluernen la nostra juvenalla mancada de bon sentit artístic.

Anallitzant l'exposició, ens trobem amb un conjunt mig-grat i pobrissó; poca línia, gens de color i menys llum semblen ésser les normes que presideixen l'ambient de la Sala; fora d'unes quantes excepcions de les quals després donarem compte, ens fan recordar amb recança aquells temps dels bohemis, artistes sincers i de bona soca, quals màximes ximpleries consistien en passejar per la Rambla unes xelines desmesurades i unes pipes rònegues, però que en llurs obres posaven tota l'honradesa del seu temperament i tota la bona fe que després els ha fet classificar com els veritables representants de l'art català.

En mig de tants ninots mal forjats i de tantes teles brutes, no pintades, es destaquen com a cosa bona "Esco-

lar", escultura de l'Angel Ferran, i la "Veritat", del mateix autor; dues filigranes de forma depurada i esperit selecte. També cal parlar amb elogi d'En Flores Pedro, pintor que, quan es deixi de cabòries, farà coses belles, doncs té condicions de gran artista.

En Claudi Mimó presenta una escultura força bonica i En Coscolla una talla daurada de molt mèrit i bonica execució. I, sobretot, cal esmentar els pintors Barradas, Gausachs i Biosca, els quals segueixen essent, a major glòria de l'art, uns mestres.

BORIEL

A UN RAIG DE SOL

A voltes sentim el plor per dins que ens ofega
i una tristor en l'esperit,
que no sabem si a dins el goig hi gemega
o bé si hi canta el neguit.

I de sobte l'esperit se'ns aclara
i sense saber perquè, ja estem contents
i ens surt una claror a la cara,
fina com si fos llum de pensaments.

I riem benestants d'aquell consol
que ens ha esquivat la pena
i és com un raig de sol
que l'ànima asserena.

Sol de dins que ens esquiva el plor de dins
i no sabem si ens vénen de dins o de fora,
car l'esperit és núvol serè com certs matins
i a voltes riu i plora.

Avui mateix, per la finestra oberta
ha entrat un raig de sol fi, bondadós,
i la cambra m'ha omplerta
de totes les clarors.

I uns fulls de paper blanc
—paper sortat perquè no deia cap paraula—
s'han encès com la sang
en rebre el raig de sol damunt la taula.

I n'he sentit una alegria
que els ulls em resplandien i el cor també.
El Destí feia ço que jo voldria:
fer raigs de sol sobre el paper.

I omplir les llars de joia i de claror
i esquivar totes les ombres austeres
i arrossegar el Dolor
estirat per les llargues cabelleres.

Beneït sigui el sol! Un raig només
pot alegrar tota una vida
i quan el raig de sol es torna bes
la branca dels sentits devé florida.

Beneït sigui el sol! El de fora i el de dins;
el que ens fa esclatà el cor i el que ens besa la cara;
el sol de Déu que ens aclara els camins
i ens fa la vida clara.

I escriu, sense paraules, un himne de claror
que tot ho enlluerna.

Oh, raig de sol! Ets un Nostre Senyor
camí de llum i de veritat eterna!

SALVADOR PERARNAU

AGRAIMENT A UNA GESTIO

Per iniciativa del rector de la Universitat, senyor Díaz, han estat alçades les multes que pesaven sobre els diaris de Barcelona. Cal agrair el gest del senyor Díaz i dels que atengueren el seu prec.

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA, sobre la qual pesava una multa de 1.000 pessetes, els ho regracia sincerament.

PER A LA SEURETAT DELS VIANANTS

Està bé que l'Ajuntament i que les Companyies facin i desfacin totes les obres que els plagui. Està bé que esventrin cada dia un nou carrer o una plaça nova. Tot sigui en bé del sòl i del subsòl. De protestar o de plànyer l'industrial al qual li han esfondrat el carrer davant la botigueta, poca cosa en treuríem—poca cosa n'hem tret, millor dit—

Ara, el que sí ja no pot anar de cap manera, és que segueixi havent-hi cada dia desgràcies als carrers per culpa d'aquests tràsalsaments. Els vianants no són pas conills als quals calgui caçar amb trampa.

Es ja hora de què les autoritats corresponents hi prenguin part i que donin les disposicions necessàries per a evitar tota mena de desgràcies.

EL FRAGMENT PREHISTORIC

Von Clerk, el savi alemany, havia envellit prematurament. Als quaranta cinc anys semblava un vell octogenari.

De jovenet es dedicà a l'estudi de l'arqueologia amb tanta afició, que descuidà, millor dit, passà per alt les coses pròpies de la joventut; entre l'amor que li oferien els ulls prometedors d'una noieteta romàntica i un tros de mosaic que el mateix podia ésser del palau del rei Wamba que procedent d'un carro d'escombraries preferí això darrer per l'origen històric que pogués tenir.

Tancat sempre en el seu estudi, classificant i catalogant vidres, pedres, fustes i tota mena d'andròmines que recullia en ses excursions o que li feien a mans amb mires a la gratificació els veïns que coneixien la seva dèria, arribà als quaranta cinc anys sense un cabell al cap, la vista cansada, les orelles caigudes i la cara arrugada.

Un dia fent un clot un pagès trobà un tros de rajola, on hi havia escrita la paraula "ARIS". Segurament hi mancanven lletres, doncs, com la troballa només era un fragment de la rajola, era molt probable la manca de part de l'inscripció.

El pagès, que per casualitat es fixà en aquell tros de rajola, el recullí amb la seguretat que li valdria unes pessetes en fer-lo a mans de Von Clerk. Efectivament, Von Clerk va gratificar-lo esplendidament.

I començà el martiri del il·lustre arqueòleg per esbrinar i aclarir l'origen d'aquella rajola. Adés li semblava gòtica, adés grega, qui sap si l'inscripció l'havia fet el mateix Xindasvint!... I l'home visitava museus, antiquaris, arxius per escatir l'origen històric de la troballa del pagès. I res, les seves indagacions no donaven resultat.

Cànsat i entestat alhora en desxifrar l'enigma d'aquell tros de rajola—per ell objecte de gran valor—decidí obrir una enquesta consultant els més eminents arqueòlegs de l'Univers. Tampoc cap resultat. Tot eren opinions però cap afirmava d'una manera categòrica la procedència de la famosa troballa.

Per fi, arribà. Exposada la rajola en una sala del Museu de Belles Arts, un paleta que tenia certa afició a l'arqueologia, intrigat per l'apassionament que havia suscitat aquell tros de maó volgué anar-lo a veure, i quina no fou la seva sorpresa en trobar-se amb un fragment de la rajola que hi havia per indicar el lloc on es fan certes necessitats, a la casa que ell mateix enderrocà i bastí de nou...

Els arqueòlegs s'indignaren, però uns dies després es rendiren a l'evidència. El paleta presentà el fragment de rajola que mancava on s'hi llegia "URIN".

Al ajuntar-los, hom pogué llegir amb tota facilitat: "URINARIS".

Von Clerk diuen que es suicidà i els restants arqueòlegs d'aquella època emigraren a un país desconegut, d'on mai més se n'ha sapigut res.

PONCELL.

EL BON METGE

—Doctor, les cames no m'aguanten, no puc caminar; què m'aconsella?

—Prengui un auto.

AL·LEGORIA DE NOVEMBRE

Fred, tenoris de barriada... i cantanyes a l'engròs.

RAO PODEROSA

—De l'hivern no se'n pot dir res. Al fi i al cap els penellons no són més que una preocupació. I rasant-se les preocupacions, tot s'arranja!

CAL SABER FER LES COSES BE

El general diu, indignat, a un seu assistent:

—Pep, estic cansat de dir-te que no et fiquis els dits al nas. Em fa fàstic. T'ho he dit sempre a les bones i no n'he tret res. Hauré d'usar altres sistemes per a fer-me obeir. Vina, aquí, que t'ho diré d'una altra manera.

—Telefoneu-m'ho, general. Potser aquest sistema em serà més eficaç.

EL VALOR I LA GRACIA

El valor i la gràcia, la beutat i la força no són incompatibles. Mireu, sinó, les declaracions que miss Elder, l'àngel de l'aire, acaba de fer, en parlar amb un periodista:

—Ben segur que tornaré a volar. M'estimo massa l'aviació per a ésser-li infidel. Una vegada s'ha muntat dalt d'un avió es tenen ganes de no baixar-ne més... S'arriba a estimar-lo amb tendresa, com si fos un ésser vivent: es plora pels seus fracassos i es sent entusiasme per les seves victòries...

Que miss Elder parla com un noi? No; fixeu-vos com en les seves expressions ardides hi ha una certa delicadesa femenina. Però oiïu-la, sobretot, després:

—... Les dones, que no tenim pas el dret d'ésser lletges, no podem oblidar la polvera ni en les circumstàncies més tràgiques de la vida. Jordi, quan érem sobre l'Oceà, es burlava de mi perquè a cada quart d'hora em treia la barreta de carmí i la borla dels pòlvors. Dons bé, jo em mantenia ferma, i quan després del naufragi, vaig refer-me la toaleta, el capità del "Barendrecht" va felicitar-me.

NUEVO

A la revista "Charivari" ha debutat Maurice Chevalier. El públic de Barcelona el coneixia ja per les seves actuacions al "Principal Palace" i a l'"Eldorado". Art, gràcia, humorisme... Avui, Maurice Chevalier, té, a Montparnase, el ceptre de la cançó francesa. Ningú com ell no li sap donar vida i expressió.

APOLO

En aquest teatre s'ha estrenat una altra obra estil de les del mestre Alonso. Sembla que En Gibert, l'empresari d'aquest teatre, hi té molta afició a les obres del mestre Alonso.

Qui no hi té afició és el públic, que no hi va.

BARCELONA

Se n'ha anat la companyia Ladrón de Guevara-Rivelles. Bon vent i barca nova.

Per les obres que ens ha donat a conèixer, no valia la pena de què es molestessin a venir.

Ara ha debutat la companyia d'Aurora Redondo i Valerià León. Sempre hi sortirem guanyant.

ROMEA

En aquest teatre, on segueix l'èxit d'"Un milionari del Putxet", preparen per avui l'estrena de "La barca vella", un acte del venerable Apelles Mestres.

NOVEDADES

Hi ha una altra estrena en porta: la de "Bola de neu", de Carles Soldevila.

ELS TENORIOS

Altra vegada, com cada any, ha aparegut en els nostres escenaris el fantasmot del "Tenorio". Altra vegada hem hagut d'escoltar l'avorrida lletania dels seus versos dolents. Dolents, encara que el senyor Montaner (Joaquim), cregui el contrari.

Els "tenorios" aquest any, han estat En Santpere, En Borràs (J.), En Valentí, En Fernández (A.), i En Calvo (R.).

Creiem que no ens en deixem cap al cove. Però, vaja, si fos així, tampoc hi perdriem gran cosa.

Anem a parlar d'aquests "Tenorios", dedicant unes breus paraules a cada un d'ells.

El "Tenorio" d'Anselm Fernández—actor d'una simpatia personal que no s'acaba mai—és un "Tenorio" empeltat de madrileny, un "Tenorio" de la "Ronda de Embajadores".

El d'Emili Valentí és un "Tenorio" de bona societat, que es fa massatge elèctric, fuma egipcis i beu "whisky" "Johnnie Walker".

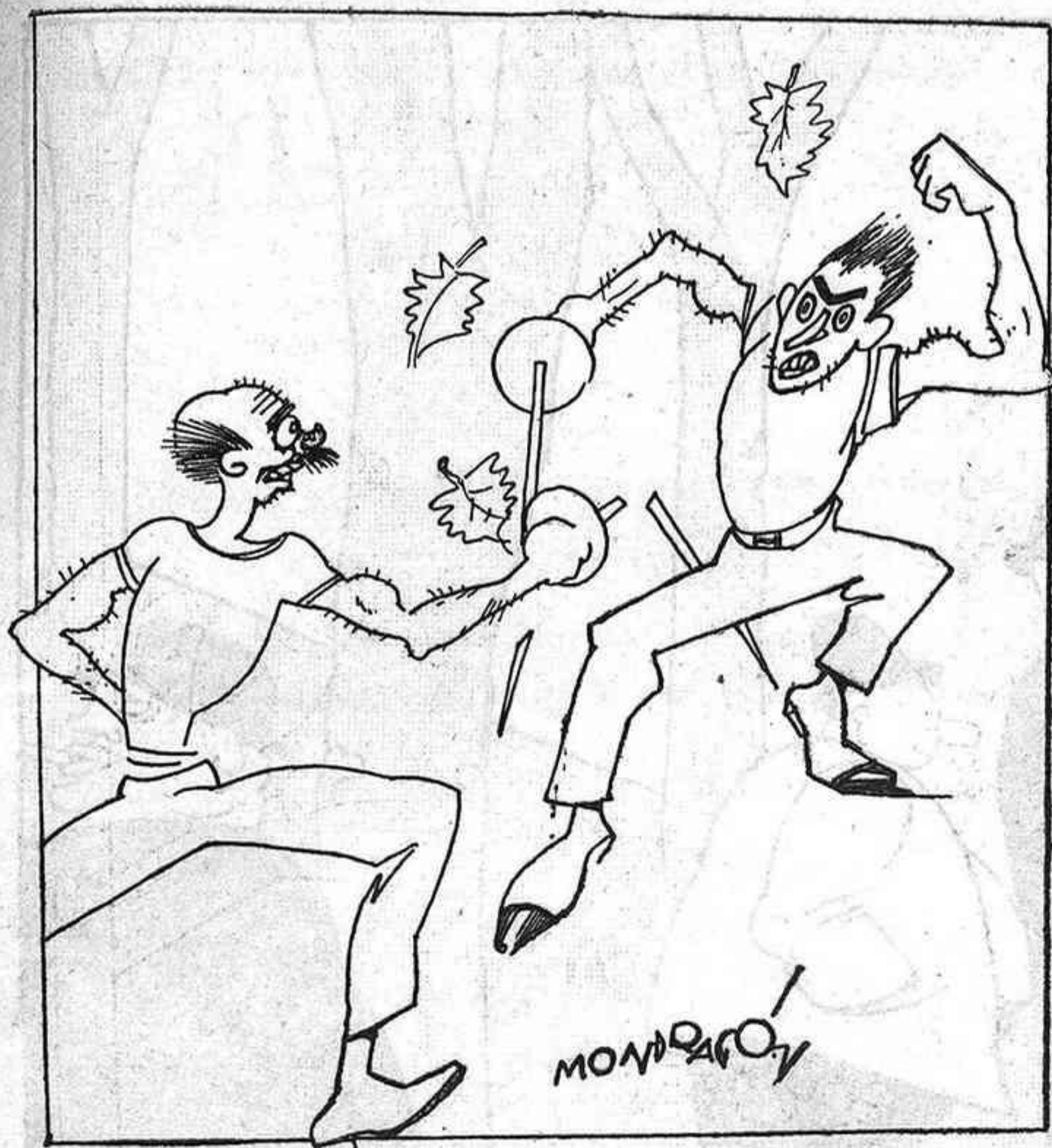
El d'En Ricard Calvo és un "Tenorio" trist, empeltat de xiprer, un "Tenorio" 1830.

El d'En Jaume Borràs és un "Tenorio" magnífic, espeterrant, apoteòsic, de crit i elatellada. Un "Tenorio" acrobata de circ.

El d'En Josep Santpere, el del gran Josep Santpere, és el que ens sembla millor, perquè és el que resulta més grotesc.

Amb cada representació Josep Santpere clava una punyalada al ridícul "Tenorio" zorrillesc.

Déu li pagui!

UN INCONVENIENT

—Caram! No havíem pensat en la caiguda de la fulla!

UNA ANECDOTA REAL

Un dia Mussolini trobà un seu condeixeble. No s'havien vist del sortir del col·legi.

El condeixeble de Mussolini—diem-li X.—manifestà la seva alegria, sense perdre el respecte al "Duce". Mussolini, per contra, el tractà severament.

Per a dir alguna cosa, però, Mussolini li demana:

—Com estàs?

—He estat molt, però molt malament del ventrell—li contestà X—. Els metges em recomanaren que anés a Vichy. Però quan hi havia d'anar, la meua muller es trencà la cama. Ens calgué anar a la costa adriàtica. Ella es va posar bé; jo no hi vaig trobar cap millora ni cap pitjora. Però a la meua filla, que té setze anys, l'aire de mar li crispà els nervis. Els metges ens recomanaren unes estades als Alps; hi estiguérem quatre mesos...

Mussolini estava impacient. Aquí, interrompé brusquement el parlament del seu condeixeble, i li digué cridant:

—Prou! Quan t'he demanat: "Com estàs?", era perquè em contestassis: "Bé. I vos?". Ho tens entès?

FEMINITAT

Anglaterra i l'esport han estat víctimes d'una facècia. La trobem deliciosíssima. Una noia gentil i alegre, la doctoresa miss Loguen, metgessa, és festejada arreu per haver realitzat la travessia del Canal de la Mànega nedant. I quan més gran era l'entusiasme, miss Loguen diu que, realment, ha travessat el Canal, però... amb barca.

Miss Loguen ha volgut demostrar la manca de con-

trol, de seriositat, que hi han en aquestes manifestacions esportives.

Només un esperit subtil i fi, i encara millor una deliciosa feminitat, podien fer aquesta facècia. La trobem simplement deliciosa. Altrament, trobem que té tota la raó, i segurament deuen haver estat molts els nedadors que han fet trampa.

La gesta de miss Loguen ha indignat tota Anglaterra. Crèiem Anglaterra un poble més fort. S'indigna per un acte així, quan s'ha curtit la pell davant de les indignitats mundials, moltes de les quals són comeses per ella mateixa. El país de la calma s'apassiona davant d'una feta subtilíssima que només pot indignar els mancats de subtilesa.

La de la doctoresa Loguen és una veritable feminitat! I no allò tan ridícul que se'n diu el feminisme i el voler imitar els homes!

A L'AFRICA

Un país salvatge lluita amb un país europeu. Un soldat europeu és fet presoner i condemnat a mort pels procediments de la Inquisició cristiana.

Li han arrencat els cabells de un a un, el bigoti, la barba, les ungles dels peus i de les mans, li han martel·lajat els polsos...

Un home compareix amb una mena de serra oscada per a tallar-li de viu en viu els peus. Fa estona que serra el peu dret. La víctima crida horriblement, fa partir el cor. L'home que serra descansa un instant. I llavors, el soldat europeu li diu:

Em feu molt mal al taló del peu. Es veu que a terra hi ha una pedreta i a l'apretar-me el peu amb la serra per a tallar-me'l, la pedreta se'm clava al taló.

FUTBOL

Hem presentat ja la quarta jornada dels campionats de Catalunya, després de la qual més d'un ha fet un respir de satisfacció que li ha valgut per a quedar completament descansat.

Això de què el "Barcelona"—i qui diu el "Barcelona" diu un altre club qualsevol—hagi d'anar a Terrassa o a Sabadell, és cosa que fins i tant no se n'ha tornat, fa passar un veritable calvari.

El "Barcelona" va anar diumenge passat a Terrassa i, com és natural, el bon barceloní va passar les mil i una angúnies fins i tant no va ésser acabat el partit. Diem fins que va ésser acabat el partit, perquè la cosa anava així o sigui que fins llavors el marcador estava al zero i s'havia ja tirat un "penalty" contra els 11.000, el qual, afortunadament, no va entrar. A última hora, però, els barcelonistes tingueren la gran joia de veure un gol que els donà la victòria. Diguen sinó havia d'ésser grandiosa la satisfacció.

El "Terrassa" per la seva part es va haver de conformar

EL CONTRASENTIT

- Qui es.
 —Un catedràtic de matemàtiques que fa cinc mesos que ve a la meua clínica.
 —Què té?
 —Un càlcul que no el pot treure de cap manera.

amb una altra victòria moral, ja que d'altra manera no les pot aconseguir.

L'"Espanyol" se les va tenir amb el que va a la cua, o sigui el "Gràcia", i és clar, el va guanyar.

De totes maneres, aquest triomf no el va aconseguir amb gaire facilitat, que diguéssim; sinó, cal preguntar-ho a Zamora, el qual, veient de què feia trenta cinc minuts que jugaven i encara no havien començat a marcar, no les tenia totes i vinga de donar instruccions quan s'acostaven els davanters graciencs.

Sigui com sigui, el cas és que van guanyar i el demés són trons.

L'"Europa", sense anar ni a Sabadell ni a Terrassa, les va passar ben negres.

No hauriem donat cap cèntim per la seva victòria poca estona abans d'acabar-se el partit. Això vol dir que feia la competència al "Sans" a veure qui ho feia més malament, i a fe que quan es disputen a fer-ho malament, els europeïstes hi tenen la mà trencada.

Res, que van guanyar perquè no havien de perdre, però que consti que va ésser amb una gran sort per als jugadors graciencs.

Per a demà passat, les coses no es preparen amb gran entusiasme, car els partits a jugar, gairebé tots es presenten facilíssims, com són "Barcelona"- "Badalona", "Europa"- "Gràcia", "Sabadell"- "Sans" i "Terrassa"- "Espanyol".

Allí on els ulls estan fits, no cal dir que és en el partit que es jugarà a "Terrassa".

Veurem què passa.

CICLISME

El mateix dia, diumenge passat, s'efectuaren els Campionats d'Espanya de fons per carretera i per pista. El primer a Barcelona, en un recorregut de 100 quilòmetres, i el segon a Palma, després d'una sèrie de suspensions a causa de la pluja.

Com que a nosaltres, amb això del ciclisme no hi ha qui ens passi la mà per la cara, a tot arreu vàrem ésser els amos

i, com aquell qui diu, ens passejarem a tots els altres corredors que varen tenir pensada de prendre-hi part.

El de carretera va ésser guanyat pel popular Mució, després d'una cursa d'allò que se'n diu de primera i el de pista se'l va passar coll avall En Cebrià Farré, aquell que s'ha fet un ídol del nostre públic per la seva traça a "birlar" primes a les curses de pista a gran fons.

Decididament, en coses de ciclisme, som els únics... s'entén, a la península.

TEIXI

"La Epoca" no és partidària de la reforma constitucional. Va per a ella el pollastre!

La princesa Victòria de Schaumburg, germana de l'ex-Kaiser, als seixanta un anys està bojament enamorada d'un ex-noble rus. Diuen que sembla una criatura de quinze anys.

Però, senyora, és que no té el sentit del ridícul?

I el sever ex-Kaiser li permet fer aquests papers?

Aquest home ha arribat més avall del que creïem!

Rússia celebrarà aviat el X aniversari del règim soviètic. Nosaltres creïem que la manera millor de celebrar-lo seria aturant les execucions i informant el règim de la salut que caldria que tingués, pel bé de la humanitat, i en benefici propi i com a expansió dels seus ideals.

A Itàlia han quedat definitivament abolides les propines. Molt bé.

La propina és una cosa vexant per al que la rep. Això s'hauria de fer aquí. Cal, però, que hom recompensi els que en rebien.

S'ha fet així a Itàlia?

En dubtem molt.

Des d'aquí exterioritzem el nostre sentiment vivíssim per l'horrible desgràcia del naufragi del "Principessa Mafalda", el qual ha causat més de 200 morts.

No us heu fixat que quan es declara un foc important, passen dos o tres dies que cada dia hi ha un altre foc? Els motius seran els que es vulguin, però aquesta casualitat és un fet.

Ara, amb el naufragi del "Principessa Mafalda", ha passat una cosa semblant. El fet ocorgut al "Principessa Mafalda" ha estat horrible; sortosament, els altres no han tingut pas la seva importància.

L'endemà, al vaixell espanyol "M. Arnús" se li rompé el timó; es pogué evitar la desgràcia.

La nit del dissabte al diumenge, dins del port de Barcelona, s'enfonsà un veler; al matí del diumenge hom pogué veure només els extrems dels tres pals que sortien de l'aigua.

Dissabte, a cent milles de la costa de Massachussets, toparen dos vaixells. A l'hora que escrivim aquestes ratlles, manquen vint homes.

A l'hora que escrivim aquestes ratlles, també, llegim un telegrama anunciant que el vapor italià "Labor" està demanant desesperadament socorsos.

Desitgem amb tot el cor que pugui ésser salvat.

El "lieder" socialista belga, M. Vandervelde, s'ha casat amb la doctoresa Beeckmann. M. Briand ha estat padrí de noces.

Ens sembla que el senyor Vandervelde ja té alguns anyets.

Itàlia ha celebrat el V aniversari de l'adveniment feixista. Txecoslovàquia ha celebrat el IX aniversari de la seva independència.

Una commemoració d'un règim d'opressió; una commemoració d'un règim de llibertat. Mussolini, Massaryck; veus ací els dos homes.

L'aniversari feixista ha estat més aparatós. L'aniversari de la independència txecoslovaca ha estat, en canvi, sincer i magnífic.

El cos de Mossos d'Esquadra tindrà Banda de Música. El popular cos de la Diputació, s'ha militaritzat totalment. Només li mancava la Banda; i ara, ben aviat, la tindrà.

Aquells homes abillats d'una manera típica que simbolitzava el senyoriu i la democràcia dels catalans, barret de copa i espadenyes, així com els antics estudiants de Vich, és una cosa totalment diferent.

Després de quinze dies de suspensió, ha reaparegut el "Reus".

No serà pas que la manca d'"El Progreso" faci escampar els lerrouxistes, per a trobar-se molts d'ells en lloc ben oposat a l'anterior?

El cert és que molts d'ells militen al P. U. P.

Però és el cas que els carlins fan el mateix camí, i en canvi subsisteix "El Correo Catalán".

"La Vanguardia", dies enrera, publicava un telegrama parlant d'un "raid" aeri. El títol deia: "Vuelve a remontarse y aterriza en Pelotas".

Caram, caram! Quines coses diu "La Vanguardia". Això, altrament, demostra la seva bona informació.

"La Vanguardia" deu estar molt contenta de l'humorisme pornogràfic del títol, puix que sota aquest títol on diu que l'aviador torna a alçar-se i aterra conill, hi llegim:

"Exclusivo de "La Vanguardia."

La felicitem.

A Mèxic tornen a fer broma.

Hi ha d'haver l'elecció del president de la República. Calles presenta el general Obregón, tot un home com ell, liberal i demòcrata.

I els reaccionaris, aquests reaccionaris que arreu surten a entrebancar les coses, s'han aixecat en armes. Els dirigien els generals Gómez i Serrano. Les tropes governamentals han derrotat completament les reaccionàries, Gómez i Serrano i els principals caps del moviment han estat afusellats.

Arreu es fes tan decidit com a Mèxic! Que diferent anirien les coses!

Es va treure el "cinc d'oros"—al cap d'amunt del Passeig de Gràcia—i ara, al cap de dos anys, es torna a posar.

Això és fer bon ús dels diners!

Tenim confiança de què, mica en mica, hom tornarà a establir el que ha estat tret, en perjudici de l'estètica urbana.

Un Ajuntament bo, fa i desfà a la babalà.

Es un inconvenient una cigarreta que es consumeixi **amb rapidesa**, sense donar temps de assaborir-la. Es malgasta el tabac inútilment, les cendres cauen amb facilitat damunt del vestit del fumador, damunt la taula de treball, etc.

Es un inconvenient una cigarreta que s'apagui **amb freqüència**, havent d'encendre-la diverses vegades. Produeix cendres negres, i el tabac perd bona part dels seus sabor i aroma.

Aquets defectes queden eliminats empleant el **paper de fumar** aquestes raons que ha

SMOKING

de **combustió lenta**, sabor **agradós**, molt **resistent i fi**. Es per

sigut el més ben acollit pels fumadors intel·ligents.

Dentro pocos días APARECERA el popular libro

EL AÑO EN LA MANO

Almanaque - Enciclopedia de la vida práctica para 1928

EL AÑO EN LA MANO publica los acontecimientos mundiales de Ciencias, Artes, Literatura, Mecánica, Aviación, Sports, Inventos, etc., etc.

EL AÑO EN LA MANO publica los doce meses ilustrados por el notable artista Barradas

La cubierta es original del reputado dibujante Alumá. Va impresa sobre magnífico papel por el procedimiento tricolor

EL AÑO EN LA MANO

Regala a sus compradores una participación a un billete entero de la

L o t e r í a d e N a v i d a d

EL AÑO EN LA MANO se venderá, como siempre, a Ptas. 1'50 edición rústica y Ptas. 2 encuadernada

Ultima obra publicada per SANTIAGO RUSIÑOL

Màximes i mals pensaments

LEMA

Pensa mal i no erraràs

Preu: 2 ptes.

Edició de paper de fil: Ptes. 5

NOVEDAD

Barro en las alas

Por ANGEL SAMBLANCAT

Un tomo 8.º, Ptas. 4

ACABA DE PUBLICARSE

LAS LUCHAS FRATICIDAS EN ESPAÑA

El Archiduque en Madrid

Por ALFONSO DANVILA

Dos tomos, Ptas. 10

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no es remet, a més, 30 cèntims per a certificat. Als corresponsals se'ls atorga rebaixes.

FIDELITAT

— Si m'assabento de què t'entens amb aquest jove
tindràs un disgust més gros del que et creus.

— No tinguis por: no te n'assabentaràs.